

i nogen høj Grad holdt sig til den foreliggende Sag.

Formanden (*Sofus Høgsbro*): Men derfor maa man alligevel iagttage en Begrænsning.

Borgbjerg: Jeg skal ogsaa nu om 1/4 Minut være færdig. Det glæder mig i høj Grad, at det ærede Medlem for Køges Modstand mod Socialismen, efter hvad vi nu erfare, ikke har været begrundet i en egentlig ond Vilje, i egentlig bevidst Modstand mod Socialdemokratiet og dets Idéer, og at den Bom, han i sin Tid har stillet op, er bleven stillet op af Vanvare. Det glæder mig, at jeg har faaet det bestemte Indtryk af hans Tale, at det hele stammer fra Uvidenhed. Og efter at jeg nu har holdt min Tale, og naar det ærede Medlem for Køge faar læst de Skrifter, jeg har givet ham Anvisning paa, haaber jeg, at den Uvidenhed maa svinde som Dug for Solen. Jeg vil da kunne appellere fra det mindre oplyste ærede Medlem for Køge til det om faa Dage forhaabentlig mere oplyste Medlem for Køge om at rive den Bom fuldstændig ned og gaa over til vort Parti. Vi have Tro paa vor Sag, det kan det ærede Medlem være fuldstændig overbevist om. Ellers vilde vi ikke udfolde de Anstrengelser, vi gøre, og stride den Kamp, vi føre, og ellers gik vort Parti ikke frem, som det gør, ikke blot her i Landet men hele Verden over. Vort Parti er ikke et lille Parti, kan ikke indsluttes i et Eksperiment paa 120 Tdr. Land, Socialismen er en mægtig international Bevægelse, der gaar frem fra Aar til Aar, fordi den har Sandheden for sig og Udviklingen med sig. Jeg haaber altsaa inden mange Dage at se det ærede Medlem for Køge i vore Rækker.

K. M. Klausen: Det ærede Medlem for Køge (*Alberti*) udtalte, at vi troede sely, at dette Forsøg med Fællesdrift vilde ende med Fiasko. Det har det ærede Medlem ingen som helst Ret til at udtale. Der kan anføres mange gode og vægtige Grunde for, at Forsøget vilde kunne lykkes, og at der var Betingelser for, at det maatte kunne lykkes. Enhver, der har det mindste Kendskab til Landbruget, vil sikkert indrømme, at et Landbrug paa 120 Tdr. Land har betydelige Fordele fremfor 12 Landbrug paa 10 Tdr. Land hvert. Vi vide, at alene Hestekraften vilde kunne reduceres til det halve paa det store Landbrug mod, hvad det vilde være paa alle

de smaa Landbrug tilsammen, og ogsaa Vogne, Redskaber, Maskiner vilde kunne reduceres meget betydeligt, 3, 4, 5, 6 Gange mod, hvad der vilde være nødvendigt paa de 12 Landbrug tilsammen. Der-til kommer den overordentlig store Arbejds-kraft, som et saadant Landbrug raader over. Der er virkelig, synes jeg, Betingelser for at faa en intensiv Drift skaffet til Veje. Man kunde spørge: Mon ogsaa Landarbejderne vilde være glade ved at gaa ind under saadanne Kaar som dem, der nu bydes her? Lad os tænke os et Eksempel, hentet fra det Landarbejderpar, der blev omtalt i Bladene kort før Jul ovre fra Aarhus, hvor en Mand arbejdede paa en Gaard som Røgter, og hans Kone maatte staa op Kl. 2—3 om Morgenen for at malke paa en anden Gaard, og saa sker den forfærdelige Ulykke, at deres Børn imidlertid brænde inde. Jeg siger, naar Landarbejderne ere under saadanne Kaar, vilde det, der kunde bydes dem her, være et Herremandsliv. Jeg tror derfor, at der er mangfoldige brave og dygtige Landarbejdere, som med Glæde vilde melde sig, naar et saadant Tilbud blev gjort, og vilde gøre deres yderste for, at Forsøget maatte lykkes. Der er jo ingen af de Herrer, der er i Stand til at modbevise eller har forsøgt at modbevise de Fordele, som et saadant Landbrug vilde medføre, af den ganske naturlige Grund, at de ikke lade sig modbevise. I øvrigt tror jeg ogsaa, at vore Landmænd kunde have godt af at se et saadant Landbrug blive drevet. Vi kunne jo være enige om, at Forholdene ere vanskelige for Landmændene og sikkert i den nærmeste Fremtid ville blive endnu langt vanskeligere. Fagforeningsbevægelsen trænger stærkere og stærkere frem paa Landet, og den Dag, da Landarbejderne staa organiserede, ikke alene Landarbejderne, men ogsaa Tyendet, og der derved stilles betydeligt større Krav til højere Løn og kortere Arbejdstid, vil det ganske sikkert medføre, at Landbruget bliver stillet endnu værre, end det er for Øjeblikket, og det vil blive vanskeligere og vanskeligere for det at præstere de Fordringer, der rejses fra deres Side, som skulle udføre Arbejdet. Jeg tror ikke, det vil lade sig gøre under de nuværende Ejendoms- og Besiddelsesforhold, men at den nødvendige Følge bliver, at vi i Stedet for at faa Tyende og Landarbejdere i den Udstrækning, vi nu have, faa Folk, som drive deres Jord og nærre sig af den, saa at de ikke staa under hinanden, men ere deres egne Herrer og raade for det, som